
11

Criminaliteitsbestrijding, ondermijning en georganiseerde criminaliteit

Voorzitter: Markuszower

Criminaliteitsbestrijding, ondermijning en georganiseerde criminaliteit

Aan de orde is het **tweeminutendebat Criminaliteitsbestrijding, ondermijning en georganiseerde criminaliteit (CD d.d. 04/09)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het tweeminutendebat Criminaliteitsbestrijding, ondermijning en georganiseerde criminaliteit. Ik heet de minister van harte welkom. De eerste spreker van de kant van de Kamer is mevrouw Mutluer van de fractie GroenLinks-PvdA.

Mevrouw **Mutluer** (GroenLinks-PvdA):

Dank, voorzitter. Ik heb twee voorstellen die ik zo meteen wil gaan indienen. Eentje wil ik even inleiden. Dat gaat over explosies in wijken, het gebruik van cobra's daarbij en de enorme ontwrichting van wijken daardoor. Ik vind dat we paal en perk moeten stellen aan dit soort illegaal vuurwerk, nationaal maar zeker ook internationaal. Vandaar de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat bij het plegen van aanslagen met explosieven vooral flitspoeder uit zwaar vuurwerk zoals cobra's wordt gebruikt;

overwegende dat inzet van dit soort zwaar vuurwerk via illegale vuurwerkhandel in handen komt van criminelen;

overwegende dat de regering in het regeerprogramma heeft gesteld zich in te gaan zetten "op een EU-brede aanpak tegen de illegale handel" van F4-vuurwerk;

van mening dat om deze illegale handel effectief te kunnen beëindigen er een Europees verbod op zwaar vuurwerk nodig is;

verzoekt de regering met kracht in te zetten op een Europees verbod op zwaar vuurwerk zoals cobra's, en de Kamer voor het einde van dit kalenderjaar op de hoogte te stellen van de inspanningen die gedaan zijn om een dergelijk verbod te bewerkstelligen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Mutluer en Michon-Derkzen.

Zij krijgt nr. 445 (29911).

Mevrouw **Mutluer** (GroenLinks-PvdA):

In het debat hebben we het ook gehad over hypotheekfraude.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat bij het aanvragen van een hypothecaire lening door het gebruikmaken van vervalste gegevens over onder andere het inkomen, vervalste jaarstukken of werkgeversverklaringen, hypotheekverstrekkers opgelicht worden;

overwegende dat door deze hypotheekfraude woningen in handen van criminelen vallen die daarmee geld witwassen, hun verkregen vastgoed op malafide wijze exploiteren en woningen aan de reguliere huizenmarkt onttrekken;

van mening dat hypotheekverstrekkers over te weinig mogelijkheden beschikken om de juistheid van aan hen verstrekte gegevens te controleren;

verzoekt de regering om in overleg met de Belastingdienst en de hypotheekverstrekkers te gaan onderzoeken of en hoe er een check kan worden gedaan op gegevens die aanvragers van hypothecaire leningen verstrekken en daarbij ook het belang van de bescherming van de privacy, de werklast en de financiering van de Belastingdienst te betrekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Mutluer en Six Dijkstra.

Zij krijgt nr. 446 (29911).

Dank u wel. Dan is nu de heer Van Nispen van de Socialistische Partij.

De heer Van Nispen (SP):

Dank u wel.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het ministerie een beleidslijn hanteert om vaker met zelfonderzoeken te werken, waarbij bedrijven zelf onderzoek moeten (laten) uitvoeren naar verdenkingen

van hun eigen fraude of corruptie, en dit dus ook te bevorderen;

overwegende dat de regering aangeeft met regulering een drempel te willen wegnemen en zo zelfonderzoek te bevorderen en het OM met een aanwijzing gaat komen;

overwegende dat er over zelfonderzoek veel zorgen zijn, zoals over de kwaliteit van het onderzoek, eventuele beïnvloeding van de uitvoerder, het niet aanleveren van aanvullende informatie en een verhoogd risico op klassenjustitie;

spreekt uit dat het onwenselijk is om rechtspersonen die frauderen meer mogelijkheden te bieden om dit zelf te onderzoeken dan natuurlijke personen die frauderen en dat het vaker gebruik gaan maken van zelfonderzoeken door bedrijven grote risico's heeft en daarom onwenselijk is;

verzoekt de regering om met het OM in overleg te treden, deze zorgen te bespreken en af te zien van de beleidslijn dat zelfonderzoeken door bedrijven bij fraude en corruptie ingezet mogen gaan worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Nispen.

Zij krijgt nr. 447 (29911).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat fraude via brievenbusmaatschappijen nog veelvuldig in Nederland voorkomt, dat Nederland hier gigantische bedragen aan belasting door misloopt en er grote witwasrisico's zijn;

overwegende dat uit een eerdere, in opdracht van het ministerie van Financiën uitgevoerde, netwerkanalyse naar de aard en omvang van de illegale trustsector observeerbare relaties tussen bestuurders, entiteiten en adressen onderzocht zijn en dat dit opnieuw een manier kan zijn om ditmaal de risicovolle adressen betreffende de brievenbusfirma's in kaart te brengen;

overwegende dat hierbij de informatie van de Kamer van Koophandel (KVK) en eventueel het Bureau Financieel Toezicht (BFT) ten behoeve van het UBO-register noodzakelijk is;

verzoekt de regering om in samenspraak met de KVK en het BFT een netwerkanalyse uit te voeren naar risicovolle adressen met als doel om de problemen met brievenbusfirma's bloot te leggen en aan te pakken en daarbij nadrukkelijk de mogelijkheid te bezien dat de Kamer van Koophandel meer mogelijkheden krijgt om de inschrijving van verdachte bedrijven te weigeren of verdachte bedrijven uit te schrijven,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Nispen.

Zij krijgt nr. 448 (29911).

Dank u wel, meneer Van Nispen. Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Michon-Derkzen van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

Mevrouw **Michon-Derkzen** (VVD):

Dank u wel, voorzitter. Ik heb in het debat, zoals ik altijd doe, aandacht gevraagd voor het delen van informatie. Ik dien de volgende twee moties in om dat te concretiseren.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat gebrekkige informatiedeling een groot knelpunt is bij het voorkomen van fraude en het bestrijden van de georganiseerde misdaad;

constaterende dat publieke en private partijen die betrokken zijn bij de aanpak van ondermijning rondom Schiphol grote zorgen hebben geuit over het gebrek aan mogelijkheden voor het uitwisselen van relevante informatie;

constaterende dat betrokken publieke en private organisaties aangeven dat signalen over het doorspelen van informatie aan criminelen en zelfs het meehelpen aan drugs-smokkel niet tijdig kunnen worden gedeeld binnen het bestaande juridische kader;

overwegende dat de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (WGS) voorziet in een juridische basis voor de verwerking van persoonsgegevens door samenwerkingsverbanden en naar verwachting per 1 januari 2025 in werking zal treden;

verzoekt de regering een verkenning te starten naar de mogelijkheden om met publieke en private partners op en rondom Schiphol informatiedeling te bevorderen, bijvoorbeeld via een AMvB onder de WGS, en de Kamer over de resultaten voor het einde van het jaar te berichten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Michon-Derkzen.

Zij krijgt nr. 449 (29911).

Mevrouw **Michon-Derkzen** (VVD):

En dan heb ik er nog een die dat concretiseert.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat woningcorporaties een belangrijke rol kunnen vervullen bij het vroeg signaleren van ondermijnende activiteiten, maar momenteel slechts zeer beperkt iets kunnen doen, onder andere omdat zij geen strafrechtelijke persoonsgegevens mogen verwerken;

van mening dat woningcorporaties na het aangaan van huurovereenkomsten gegevens van strafrechtelijke aard moeten kunnen registreren en delen met de politie en gemeente;

van mening dat woningcorporaties moeten kunnen beschikken over relevante informatie over strafrechtelijke gedragingen van huurders;

van mening dat woningcorporaties relevante informatie voorzien van adequate privacywaarborgen moeten kunnen delen met politie en gemeenten, voor zover het verwerken van die gegevens noodzakelijk is voor het effectief kunnen aanpakken van ondermijning;

verzoekt de regering de mogelijkheden te verkennen voor het maken van een specifieke wettelijke grondslag voor woningcorporaties voor het verwerken van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, bijvoorbeeld bij de uitwerking van het wetsvoorstel Gegevensdeling woningcorporaties, en de Kamer voor het einde van het jaar te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Michon-Derkzen en Peter de Groot.

Zij krijgt nr. 450 (29911).

Mevrouw **Michon-Derkzen** (VVD):

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Nou, alstublieft hoor, mevrouw Michon-Derkzen, maar u heeft wel uw tijd genomen. De vraag is of u daar in het vervolg een beetje op wilt letten bij tweeminutendebatten.

Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Bruyning van Nieuw Sociaal Contract.

Mevrouw **Bruyning** (NSC):

Dank, voorzitter. Voor Nieuw Sociaal Contract is het helder dat criminaliteitsbestrijding, ondermijning en georganiseerde criminaliteit zeer urgente kwesties zijn die de fundamenten van onze samenleving raken. Wij vragen nogmaals om onmiddellijke en doortastende acties. Wij roepen de minister op om op te treden tegen de normalisatie van drugsgebruik, vooral onder jongeren. Het toezicht op en

handelen tegen lastige onlineplatforms, zoals Telegram en Snapchat, zal daarin een hele belangrijke factor moeten zijn.

Ook in onze havens moet er meer aandacht zijn voor preventie van crimineel handelen. Wij hopen dat de minister er alles aan doet om corruptie onder havenmedewerkers te bestrijden en dat er hard wordt ingezet op geavanceerde techniek om de veiligheid van havens te waarborgen, bijvoorbeeld het project Ports Alliance. Het moet een prioriteit zijn om te voorkomen dat jongeren worden geronseld voor criminele netwerken of recidiveren. Nieuw Sociaal Contract ziet verschuivingen van problemen. Wij verzoeken de minister dan ook met klem om plannen en strategieën met betrekking tot de preventie zo snel mogelijk uit te werken en richting de Kamer te sturen.

Tot slot, voorzitter, is de weerbaarheid van het bestuur een belangrijke factor. Wij moeten gemeenten die zich verzetten tegen georganiseerde criminaliteit helpen waar nodig. Wij roepen de minister dan ook op om hard op te treden tegen agressie en geweld tegen lokale politici. Het kan toch niet zo zijn dat intimidatie de reden is dat mensen niet willen toetreden tot de lokale politiek en het openbaar bestuur? Wij hebben deze mensen hard nodig en vragen daarom om verbetering van de samenwerking tussen decentrale overheden, de politie en het OM.

Dank, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan is hiermee een eind gekomen aan de eerste termijn van de zijde van de Kamer. De minister heeft aangegeven dat hij direct kan antwoorden. Daar danken wij hem hartelijk voor. Het woord is aan de minister.

Minister **Van Weel:**

Dank, voorzitter.

De voorzitter:

Sorry, een ogenblik. Ik hoop dat u een ogenblik geduld heeft, zodat wij de moties kunnen uitdelen. Excuus, minister, het is maar een enkel ogenblik.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

Het woord is aan de minister.

Minister **Van Weel:**

Dank, voorzitter. Dank ook aan de leden voor hun inbreng en moties. Voordat ik overga tot de beoordeling van de moties, reageer ik misschien even op het lid Bruyning en haar verzoeken. Preventie is zeer belangrijk in de aanpak van ondermijnende criminaliteit, zeker als we kijken naar de toekomst en het voorkomen dat een volgende generatie criminelen opgroeit. Ik deel dus die hartenwens, die hartenkreet, en we zullen de Kamer op de hoogte houden van onze plannen in dat opzicht.

Ik deel ook haar zorgen over de weerbaarheid van het lokaal bestuur en het feit dat bestuurders, zoals ook vandaag weer aangekondigd door de burgemeester van Lochem, afzien van een positie in het openbare bestuur vanwege bedreigingen door criminelen. Dat is zeer zorgelijk. U kunt ervan op aan dat het OM en de politie in dit soort gevallen altijd zullen optreden ter bescherming van het lokaal bestuur. Daarnaast loopt er een programma om de weerbaarheid van het lokaal bestuur te verhogen. Dat wordt geleid door mijn collega van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Een zeer belangrijk punt en dank voor de inbreng daarvan.

Dan ga ik over op de moties. Ik zal ze doen op de volgorde waarin ze zijn ingediend. Ik begin bij mevrouw Mutluer, met de motie op stuk nr. 445, om in te zetten op een Europees verbod op zwaar vuurwerk. Over deze motie laat ik het oordeel aan de Kamer. U zult via mij of de minister van IenW op de hoogte worden gehouden van eventuele ontwikkelingen op dit vlak.

Over de tweede motie van mevrouw Mutluer, de motie op stuk nr. 446, spreek ik de appreciatie uit mede namens de staatssecretaris van Fiscaliteit en Belastingdienst, op wiens terrein die primair ligt. De ministeries van Financiën en JenV hebben op 24 september al een gesprek gevoerd met het Verbond van Verzekeraars en de Nederlandse Vereniging van Banken over dit idee. De staatssecretaris van Fiscaliteit en Belastingdienst gaat dit verkennen en gaat uw Kamer over de conclusie informeren. Daarmee laat ik ook deze motie oordeel Kamer.

Dan de motie-Van Nispen op stuk nr. 447 over het zelf onderzoeken en het zelf melden door bedrijven. De aanwijzing van het OM is bedoeld om de klassenjustitie te verkleinen, door te zorgen dat er juist meer onderzoek wordt gedaan. Het OM blijft altijd verantwoordelijk voor de strafrechtelijke afhandeling, maar legt hierbij een groter vergrootglas op bedrijven dan op personen. Overigens mogen personen ook zelfonderzoek doen. Daar wordt geen onderscheid in gemaakt, maar het is juist bedoeld om die bedrijven nog een extra drempel op te leggen.

Daarvoor is het misschien wel goed als u kennis kunt nemen van hoe de inhoud van die aanwijzing er uiteindelijk uit gaat zien. Ik heb u eerder gezegd dat ik verwacht dat het OM met een conceptaanwijzing naar mij toe komt in oktober. Dan zou ik die graag ook met u willen delen, zodat u daarover een oordeel kunt vormen. Mijn verzoek zou dus zijn om de motie aan te houden totdat die aanwijzing beschikbaar is. Anders moet ik 'm ontraden.

De voorzitter:

De heer Van Nispen heeft een interruptie.

De heer Van Nispen (SP):

Nou, voorzitter, ik wilde netjes het verzoek van de minister beantwoorden. Als we inderdaad de afspraak kunnen maken dat de minister zegt: volgens mij komt het goed met die aanwijzing van het OM en verkleint die het risico op klassenjustitie; als de minister die aanwijzing aan de Kamer wil laten zien, zoals hij zegt; als er niets in werking treedt voordat wij daar als Kamer kennis van hebben kunnen nemen en als ik nog de kans krijg om eventueel mijn motie in stemming te brengen, dan kan ik de motie aanhouden.

Maar dan is dus wel de vraag of die aanwijzing dan niet eerder in werking treedt dan dat we er kennis van hebben kunnen nemen en dat ik eventueel mijn motie in stemming kan brengen.

Minister Van Weel:

Ja, dat zeg ik u toe. Voor zover ik u daarin niet kan meenemen, zal ik u daarvan verwittigen; dan kunt u de motie alsnog in stemming brengen.

De voorzitter:

Op verzoek van de heer Van Nispen stel ik voor zijn motie (29911, nr. 447) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Minister Van Weel:

Het voorbehoud dat ik maak, heeft er natuurlijk mee te maken dat ik zelf ook niet stuur op de aanwijzingen, want dat is aan het OM zelf. Maar ik ga wel kijken of ik u kan meenemen in de aanwijzing zoals die naar ons toe zal komen.

Dan de volgende motie van het lid Van Nispen, de motie op stuk nr. 448 over de netwerkanalyse naar risicovolle adressen. Deze appreciatie spreek ik uit namens de minister van Economische Zaken. Het kabinet is zich er terdege van bewust dat er nadelen kunnen kleven aan de mogelijkheid van brievenbusfirma's. Het is zich ook bewust van het belang van toezicht en wil hier actie op ondernemen. De motie laat ik oordeel Kamer, als de motie zo gelezen mag worden dat deze ondersteuning van beleid is. De Belastingdienst en de Kamer van Koophandel verkennen separaat beide onderdelen van deze motie. Daarom is een aanvullende netwerkanalyse naar het oordeel van het kabinet niet nodig. Daarmee geef ik die motie oordeel Kamer.

De voorzitter:

Ik geef het woord weer aan de heer Van Nispen.

De heer Van Nispen (SP):

Dit zeg ik met het risico dat ik mijn eigen glazen ingooi, maar zo werkt het dan. De minister zegt: als ik de motie zo mag lezen dat die ondersteuning van het beleid is, geef ik 'm oordeel Kamer. Maar ik weet niet precies wat voor netwerkanalyse er al aan de gang is. Ik vraag om het onder de loep, onder een vergrootglas, te leggen en om het aan te pakken, met bijzondere aandacht voor de rol van de Kamer van Koophandel. De minister zegt dat hij dat gaat doen, maar ik vraag eigenlijk om een schepje erbovenop. Ik heb geen kennis van welke netwerkanalyse er precies al wordt uitgevoerd. Maar zo heb ik de motie bedoeld. Ik denk dus dat we elkaar redelijk kunnen gaan vinden.

Minister Van Weel:

Ik denk het ook. In toelichting daarop kan ik zeggen dat met betrekking tot de Kamer van Koophandel de actie zoals gevraagd in de motie reeds in gang is gezet. Met betrekking tot de Belastingdienst wordt op dit moment onderzocht hoe beter zicht is te krijgen op de risicovolle adressen. Die twee sporen, zoals genoemd in de motie, lopen dus.

De voorzitter:

De motie krijgt dus oordeel Kamer?

Minister Van Weel:

Ja, oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 448: oordeel Kamer. De minister vervolgt.

Minister Van Weel:

Dan de motie op stuk nr. 449 van het lid Michon-Derkzen over de gegevensdeling op Schiphol. Ik ben het eens met het lid Michon-Derkzen dat informatiedeling ontzettend belangrijk is voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit, niet alleen op Schiphol, maar ook elders. Daarvoor is er een Taskforce Gegevensdeling, die op dit moment ook naar Schiphol kijkt. Ik zal de Kamer voor het einde van het jaar informeren over de eerste resultaten van die verkenning. Daarmee laat ik 'm oordeel Kamer.

Dan als laatste de motie op stuk nr. 450 van het lid Michon-Derkzen over de wettelijke grondslag voor woningcorporaties voor het verwerken van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard. Vanuit het ministerie van VRO, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, wordt gewerkt aan het wetsvoorstel gegevensdeling woningcorporaties, dat een grondslag biedt voor woningcorporaties om bijzondere persoonsgegevens, waaronder gezondheidsgegevens, in bepaalde gevallen te mogen verwerken ten behoeve van de leefbaarheidstaak van woningcorporaties. Dit wetsvoorstel gaat dit najaar in consultatie. Daarbij zal dit perspectief op het verwerken van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard worden betrokken. Uw Kamer zal na de consultatiefase worden geïnformeerd. Met die informatie geef ik 'm ook oordeel Kamer.

De voorzitter:

Ik dank de minister hartelijk voor zijn beantwoording.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Er wordt aanstaande dinsdag gestemd over de moties.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.